

Oglas, pripozvana itd.
iskraju i računaju se na temelju
običnog cienika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd.
šalji se naputnicom ili pošt-
nicom pošt. štedionice u Beču
na administraciju lista u Pulu.

Kod naručiva valja točno oz-
nacići ime, prezime i najbliže
poštu predbrojnici.

Tko list na vrijeđe ne primi,
neka to javi odpravnici u
otvorenom pismu, za koji se
ne plaća poština, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog raduna br. 847/549.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulija. — U nekladi tiskare J. Krmotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Crociera br. I. II. kat.)

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu množe stvari, a nosloga sve polkvarji“. Narodna postolica.

Izlaži svakog četvrtka e-
padne.
Nećekani dopisi se ne vraćaju
i podpisani ne tikaju
nefrankirani ne primaju.
Preplaćata za poštarninu stoji
10 K. u obič. } na godinu
5 K. za sejake } ili K. 5-, odr. K. 250 na
pol godine.
Izvan carinevi više poštarnina.
Plaća i usteče se u Puli.
Pojedini broj stoji to h. zao.
stali zo h. koli u Puli, toli
izvan iste.
Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari J. Krmotić i dr. (Via Giulia br. 1), Karlovec se
naslovjuju sva pisma i pred-
plate.

Trst i Dalmacija.*

Važnost Trsta za Slovence, u nacio-
nalnom i ekonomskom pogledu, dokazan
je, da nije mogao ljepe, trčanski narodni
poslanik i zaštitni prvak dr. Rybář.

No pošto je Trst vrlo znamenita točka
ne samo za vas, braće Slovenci, već i za
cijeli slovenski Jug, osobito za Dalmaciju,
dozvolite mi, da se i ja, kao dalmatinski
Hrvat, dotaknem toga velevarnoga pitanja,
koje je vas danas u tolikom broju ovdje
sakupilo.

U današnjim nevoljnim prilikama,
Dalmacija, koja je zlobom tudjinske pre-
moći odsječena na kopnu od roda i od
svijeta, ima jedini izlaz u svijet po moru,
a glavni ju — do nedavna i jedini —
morski put vodi... u Trst. Za to je Trst
pravi dalmatinski emporij, najvažnije tr-
govačko središte za našu pokrajinu i, može
se reći, vjerno ekonomsko srce. Nego to
središte, koje našoj Dalmaciji oduzima
gotovo sav plod njenih krvavih truda, do
sam joj je vrlo slabo odvraćalo, paće joj
više škade nego li koristi donosi.

Što daje Dalmaciji današnji Trst u
zamjenu za sav onaj norčani i ljudski
kapital što od nje prima?

U kulturnom pogledu daje nam blju-
tave koncepte, koje su iz naših gradova
istinske mile domaće popjevke.

U nacionalnom pogledu daje nam tr-
govačke putnike, commis-voyageure, koji
kao agenci tudje političke misli vode po
našoj zemlji protunarodnu propagandu.

U ekonomskom pogledu napokon daje
nam — „bacala per la Dalmazia!“

Za to se nemojte čuditi, gospodo,
ako se iz Dalmacije više puta čuje glas:
ta od Trsta, bojkot Trstu!

* Radi nestošice prostora u listu vremeno
jedva danas občanje, učinjeno u br. 37. od dana
14. septembra. — Na ovaj govor odgovorili su
dalmatinski Hrvati u zagrebačkom „Obzoru“ pri-
stojući i stvarno, čemu smo mi dodati samo to,
da je bio g. govornik o trčanskim Hrvatima odvise
jednostrano obavješten. (Op. ur.)

PODLISTAK.

Naputak za A, B, C... čitanku.*

A, B, C čitanka jest učilo, kojim se
može odrasti abecedarac za kratko vrijeme
naučiti čitati i pisati. Svakako je potrebno,
da abecedarac uputi u čitanje i pisanje
onaj, koji znade čitati i pisati.

Odrasti abecedarci misle, da je čitanje
i pisanje teško naučiti odrasluču čovjeku
— ali to nije tako, samo ako abecedarac
imade čvrstu volju, da se nauči čitati i
pisati.

Stoga je potrebno, da se nepismenomu
predoći, da nas govor imade samo 29 gla-
sova. Kad se glas napiše onda je slovo,
prema tomu naše hrvatsko pisanje imade
samo 29 slova.

I. DIO.

Glasovi su jaki i to: i, u, e, o, a, —
jaki se zovu zato, što se jako čuju onda,
kad se izgovaraju.

Neka se podsjeti na pet prsta na
jednoj ruci, — pa će zapamtiti, da imade
pet jakih glasova. Glasovi se moraju

All to, što se govori u času razdra-
ženosti, svi uvidjimo da se neda ostvarili.
Mi ne možemo bojkotovati Trst, a da i
najveća prava us najveće dužnosti. Oko
možemo, ne smijemo. Na slijedimo, jer
Trst za nas nije tuđina, već dio našeg
narodnog organizma, i to tako važan dio,
da bi samo-amputacija, kojom se prijeti,
možela pogubno djelovati na cijelo na-
rodno biće.

Trst je obamrlo uđo narodnog tijela.
Ako hoćemo da ne smeta ostalom orga-
nizmu, već da mu nasuprot pomaže, kao
što bi mogao u najvećoj mjeri, treba ga
oživiti.

Hoćemo li se dakle dati na političko
osvojanje Trsta? Ja se neću baviti tim pi-
tanjem daleke budućnosti, koje ni sami,
bojim se, ne ćemo nikada riješiti, ko što
ga neće riješiti sami ni Talijani, premda
ovačas brojem jači i kulturom napred-
niji. Trčansko pitanje moglo bi se pra-
vedno riješiti jedino u sporazumu Talijana
i Jugoslavena. Ali posto Talijani taj spo-
razum čine nemogućim, uzalud je u tom
trošiti rijeći.

Ali, ako je teško da Trst bude sasvim
naš i samo naš, možemo tako postići, da
pored tudjinskoga Trsta budemo imali i
mi svoj Trst: to jest da budemo svoji u
svom gradu, gdje nas danas gledaju kao
mirske tudjince.

Za to nam ne treba osvajati Trsta,
dosta nam je predobiti sebe i svoje za
veliku ideju, koja nas je danas ovdje sa-
brala.

Kad govorim o našem Trstu, gospodo,
mislim na slovenački Trst — jer tek na
slovenačkoj osnovi Trst će biti spašen za
Jugoslaviju.

Dručjike ne može da bude. O tom
nas uvjerava prvi pogled na ovo lijepo
mjesto i na ljudstvo, koje vrvi njegovim
ulicama. Slovenački ga zeleni brežuljci
glede sa svih strani, slovenačkim znojem
su podignute njegove velebitne palate i
obale, slovenački kmet ga i danas svojim
žljubima hrani.

tražili u riječima, pa se čuje glas i kod
riječi igla; glas u kod riječi ulo; glas e
kod riječi evandjelje; glas a kod riječi
andjeo.

Prva tabla u A, B, C, čitanci imade
crvena slova i, u, e, o, a. Ova slova može
nepismeni naučiti čitati i pisati za pol
sata. Odrasti abecedarac imade nesigurnu
i tešku ruku, pa mu se mora pisanje o-
lahkotiti. Postupati će se ovako:

Načine se tri točke : od dolje točke
vuče se tanka crta gore, od gornje točke
vuče se debela crta dolje do treće točke,
pa se onda zavine — tako se dobije ob-
lik i.

Eto odmah slova i — a iz i načini
se lahko u, — ako se spojeno napišu
dva i, — iz i načini se e, — ako se na-
piše i, pa se onda samo od zgora zavine
i, — prema tankoj crti i dobije se oblik e.
— Srd je lahko načiniti iz i, i a iz o.

Druga tabla imade tri riječi i to:

„u ime oca“. —

Abecedarca treba uvježbat, da znade
svaku riječ pokazati. Svih pet slova koje
je naučio čitati i pisati na prvoj tabli
imade u ovim riječima — pa su zato crna,

Slovenci su ovdje domaćini, to svi
treba da znamo. — Njima rođstvo, njima
najveća prava us najveće dužnosti. Oko
najveća prava us najveće dužnosti. Oko
njihova matičnjaka treba zato da se okupe
drugi jugoslavenski radnici, bilo prosvjetni
narodnog organizma, i to tako važan dio,
bilo privredni, osobito brojem jaki dalmat-
inski Hrvati i kapitalom snažni Srbi, na-
stanjeni u ovom gradu.

Da tako nije danas, to svi znamo.
Meni je kao Dalmatinac žao, i stid me je.
— Uz riječke izuzetke, kojima za to čest
Hrvati i Srbi, osobito viših staleža, tudi
se domaći Slovenaca. Dok se Slovenec
interesuju za hrvatske i srbske stvari kao
za svjeće, Hrvati i Srbi većinom ignoriru
cijeli slovenski pokret.

Snaki je separatizam poguban za na-
rodnu stvar. Ali ovdje je gore nego se
paralizam, jer Hrvati i Srbi u Trstu ne
žive svojim posebnim životom, nemaju
kulturne i ekonomsko organizacije za sebe,
već ih se najveći dio kap po kap utlapa
u talijanskom moru, povećavajući taj
osvajačke redove, koji na svoj liniji ja-
dranskoga primorja suzbijaju naš narod
od mora, t. j. od svjetla i svijeta, od na-
predka i slobode.

Najgrozoje je u cijeloj stvari to, što
naši ljudi u prirođenoj indolenciji, malo
dušnosti ili komoditetu, žrtvuju časito
koristi pojedinačna interes čitavoga narača,
a time, pače u prvom redu interes svoje
rodne zemlje Dalmacije.

Ja ne nalazim opravdanja tujenju
naših ljudi od trčanskih Slovenaca. Zar
ili se gospoda stide za to što su ubogi?
Ali onda dokazuju, da ne ljube ni svoj
narod, koji je danas žalivo među ubo-
gima u najuguboj. — Zar Slovenci ne mare
za narodnu stvar? Nek pogledaju sve na-
rodne institucije slovene u ovom gradu,
nek bace samo oko na ovaj „Narodni
Dom“, najveći i najljepši na slavenoskom
jugu, pa onda neka sude, imaju li pravo.

Zar im Slovenci ne dolaze u susret?
Da ne nabrajamo što je davno bilo, sje-

timo se samo osjećene fuzije s „Dalmatinskim Skupom“ i ustrojenja „Jadranske
banke“, pa da se divimo susretljivosti i
inicijativi Slovenaca, koja do u zadnje
doba nije nikad odziva kod braće nalazila,

Slovenci, makar što im se prigovara-
lo, čine u Trstu svoju dužnost, dok se
o Hrvatima i Srbima to ne može reći,
izuzevši neke utješljive pojave u najnovije
vrijeme.

Možda nekim našima smeta eksklu-
zivnost Slovenaca, ili, bolje da se izrazim,
posebno slovensko obilježe raznih narod-
nih institucija? Ali zar u našoj Dalmaciji
nije isto tako? Mi Hrvati Dalmatinci za-
htijevamo od Slovenaca, pa i od Čeha,
među nama nastanjena, da pristupi u
naša hrvatska društva, da pristane uz
hrvatsku narodnu akciju. Ako nam se brat
tudji, gledamo ga krivim okom, a što
bismo tek rekli, da direktno stane raditi
proti nama, kao što ovdje čine mnogi
Dalmatinci, hrvatski ili srbskioci talijanskoj
strukji, da ih nosi kao mrtva tjelesa?

— Ove gorke riječi prekora ne izustih
gospodo, ni u namjeri da kome laskam,
ni da koga vrijedjam. Htio sam njima
jedino svratiti pozornost svojih zemljaka
ovdje nastanjenu na veliku važnost Trsta
za sve južne Slavene, te na dužnosti što
ih čekaju kao Hrvate i Srbe, koji apso-
lutno ne smiju da budu indiferentni gle-
daoci u gigantskoj borbi trčanskih Slo-
venaca protiv tolikih moćnih protivnika.

Ja zaključujem, gospodo, obećajući
ovdje prisutnoj slovenskoj braći uime
svoje i uime hrvatske demokratske stranke
dalmatinske, kojoj pripadam, da čemo u
smislu ideja od mene danas ovdje izra-
ženih i mi po svojim slabim silama po-
raditi, da se napokon prenu iz mrtvila
trčanski Dalmatinci našega jezika, koji
našoj občoj narodnoj stvari u Trstu mogu
mnogo pomoći, a ako Bog da, i hoće, na-
diku i na korist sebi, našoj miloj Dalma-
ciji i u cijelom narodu našemu.

ščitava se slabim glasovima svih pet jakih
glasova. Ova je vježba dosta težka: jer
se abecedarci jošte nije razvilo sluh, da
razabire pojedine glasove.

Ako je abecedarac naučio čitati drugu
tablu to će biti lagje s trećom tablom.
— U trećoj tabli dolaze četiri riječi i to:
„i sina i duha“. Neka se opet abecedarac
uvježba, da znade, gdje je koja riječ.

Kad će reći riječ sina, to će moći
odmah razabrati slab glas s, da ga za-
pamtiti, to imade sliku srpa, gdje također
čuje glas s, — a onda mu se pokaze,
kako se s napiše, — pa će vidjeti, da se
podima pisati kao i, al se mjesto van,
mora zavinuti unutar. —

Ako u riječi sina usporeduje nepo-
zato crveno slovo n, sa slovom ispod
slike noge, — to će si lahko zapamtiti
slovo n, a može ga usporediti sa m, koji
se također može načiniti iz dviju crta n.

Riječ crkva sječati će ga na glas e,
kao što ga sjeća mačka na glas m.
Druga tabla učiti će se u drugoj lek-
ciji, pa se ne smiju preduzeti ostala slova,
dok abecedarac nije sasvijem vješt, da

(Konac slijedi)

* Preiskano iz lista za pouku i gospodarstvo „Seljak Marko“, god. IV. svazak .0 (Op. Ured.)

Politički pregled.

U Puli 4. oktobra 1905.

Austro-Ugarska

U sjednici carevinskog vijeća od prosloga petka nastavljena je razprava o izjavi ministra-predsjednika. Pošto je govorilo više govornika, uzeo je rječ ministar-predsjednik barun Gaultsch, koji reče, da ga nije na to sklonula dosadašnja razprava o njegovoj izjavi, nego u prvom redu poznato tumačenje treće točke carskog programa o zajedničkim poslovima, što no ga je car predložio vodjama madjarskih oporbenih stranaka. On hoće najprije da odstrani krivo shvaćanje, što se je bilo povjario u Ugarskoj i time doprinjeti razjasnjenju položaja, a drugo je strane želio umiriti i austrijski parlament gledajući, da nova formula ne suzove njegovih prava. Osobito je važno, što je ministar na koncu svoga govorova izjavio, da će vlasti čim se sklope trgovske ugovore, staviti carevinskem vijeću predlog, neka izabere parlamentarni odbor za reviziju austro-ugarske nagodbe.

Slovenski zastupnik dr. Susteršić zagovara pitanje občeg izbornog prava. Gledajući ugarske krize i gledajući treće točke krunskog programa reče, da kod uredjenja odnosa između Austrije i Ugarske imade pravo da sudjeluju i treći čimbenik, a to su kraljevine Hrvatska, Slavonija i Dalmacija. Iza nagodbe između Austrije i Ugarske od g. 1867. slijedila je još i nagodba od g. 1868. između Ugarske i Hrvatske, koja kaže u § 4. čl. XXX. izrečito, da Hrvatska, Slavonija i Dalmacija priznaju nagodbu od g. 1867. ali uz naročiti uvjet, da se u buduću takovi temeljni zakoni mogu sklopiti samo uz zakonito sudjelovanje Hrvatske, Slavonije i Dalmacije.

U Petak će se odrođiti sjednica carevinskog vijeća te neima nade, da bi došao na razpravu koji drugi predmet osim rezerve o izjavi ministra predsjednika.

U nedjelju obdržavali su Niemci iz Moravske u Brnu javnu skupštinu, na kojoj su pravljivali proti ustrojenju českog sveučilišta. Povodom te skupštine, došlo je lamo do velikih izgreda i protunjemačkih demonstracija od strane českoga bučanstva.

Srbija.

Kralj Petar putuje još uvijek po Srbiji s prijestolno-nasljednikom Gjorgjem. Prosloga petka je bio u Banjinoj Basti, gdje je opet policaco narod na intenzivan ekonomski rad. Kazao je kralj među inim: „Od želja naroda srbskog mnoge su izpunjene, malo ne sve one, koje su se fikale unutrašnjeg razvića našeg. Vremo je da se svim silama poradi na ekonomskom jačanju, na olvaranju naših izvora za materijalno narodno blagostanje. Pa je onda vrieme da svim prionemo, da se nas ugled na strani što više ojača, da ima Srbinovo, koje je nekad u dalekoj prošlosti tako silno zvučilo, opet zadobije svoj nekadašnji jek. Zato je potrebno mnogo mužkoga rada i istinskog patriotskog poštovanja.“

Rusija.

Car Nikola imenovao je svoga odslanjaka na mirovnom kongresu g. Witte-a ruskom grofom. Tim povodom pisao mu je vrlo laskavo pismo, u kojem priznaje njegove velike zasluge za ruski narod i za dinastiju.

Petrogradski listovi pišu, da je stalno, da će biti Witte imenovan ministrom-predsjednikom.

Kongres zemstva i gradova dovršio je već svoja vjećanja, te se razisao. U sjednici od sredje, kojoj je predsjedao Štepin, raspravljalo se o pitanju narodnosti i autonomiji. Za autonomiju Poljske govorio je Wroblewski iz Kovna. Popov iz Irkutska zahtjevao je autonomiju za Bunjate u Srbiji, a prof. Kovelevskij toplo je branio načelo, da se u smislu zakona cara Aleksandra I. svim narodnostima Rusije usluži u Ljubljani. Govori proti sveobčem pravu glasa, jer da bi, kad bi se to u

zahtjev, da se pograničnim narodnostima Kranjskoj uvelo, sami klerikalci u sabor podijeli autonomiju, govorio je Gukov, došli.

Dr. Demel Njemac-liberalac iz Šlezije bila ugrožena velika ruska ideja. Na to zašto se nije celi parlament sjedinio i pristao srećno u izjavu césara i kralja, što ju je dao vodjama madjarske koalicije, što je Kokošin, po kojoj da svim narodima imadu na polju kulturnom, jezičnom i zagonodavnom posvemašnu slobodu.

Njemačka i Italija.

Dne 29. pr. mj. sastase se u Baden-Badenu ministri izvanjskih posala Njemačke i Italije t. j. Bülow i Tittoni.

Tome se sastanku pripisuje političko značenje, premda mu nema osobito aktuelnog povoda.

Prvi utrošek Tiltoniegovog putovanja u Baden-Baden, nije poznat, pa se o tom pronose razne kombinacije.

Beckov „N. Freie Presse“ javlja se iz Mletaka, da Tittoni prije svega hoće da proli českoj univerzi u Moravskoj, jer nebi Bülow osobno razjasni depeshe, koje je izmjenio s grofom Goluchowskim za poznate affaire Marcera. Osim toga tvrdi talijanska vlada, da Austro-Ugarska namjerava na Balkanu postupati sasvim protulovno s onim, što je Italijom uglavila.

Slijedeći, govornik Svenjemac dr. Sommer žali što predgovornik nije zaključio sa hrvatom da se poljske i šlezke paralele na kanti svim silama poduzeti takvu politiku.

Iz carevinskog vijeća.

Beč, 1. oktobra 1905.

Ministar-predsjednik Gaultsch rekao je utorak početkom svoga govorova, da je, sasav parlament, izpisao svoju rječ izdanju ljeti. On ga je sazvao za to da kaže sto su misli obzirom na nove dogodjaje u Ugarskoj, i da dudo parlamentu zgode, da se i ovaj izreče. Razni zastupnici već su govorili netom minuloga tjedna. Prvi govorio je grof Sternberg. Govorio je proti socijalnim demokratima, proti njekim viliškim osobama, i za to da se pravedno urede odnosi českoga naroda. Njemac liberalac Lecher, zastupnik grada Brna u Moravskoj, udario je u jaku ostre žice. Zanjero je onim koji su svjetovlani kralji da je vodje madjarske koalicije primila onako neljubezno. Izrazio se je proti kamarilu koja u Austriji vlada, za sve obči izborni prav. Njegovi najbliži drugovi, njemački liberalci, nisu bili s njegovim govorom zadovoljni, i izjavili su to naročito u novinama. Zamjeraju mu osobito što se je izjavio za sveobčem izborni prav, jer po njem da bi odvojeno prevlasti Njemaca, najapla u Moravskoj.

Socijalni demokrat Pernerstorfer napao je Gaultschu najviše obzirom na sveobčem pravu glasa. Gaultsch da brani privilegirane stalište, a morao bi se zauzeti za prava nižih stališta. Jedino tako da bi se mogli možda još Austrija spasiti, dočim da je eksistencija Habsburga u Madjarskoj već na kocki. U ostalom da bi bilo dosta njihove vlasti 600 godina, i da bi bilo doba da budu narodi slobodni u slobodnoj državi. Svu krivnju zla u monarhiji da nosi kamarila, u njoj da ima takodje višokih žena koje na vladu uplivaju. One da možda nebi bile tako zle, da nije klerikalizam koji jih nadahnjuje.

Ceski veleposjednik grof Sylva Tarouca izjavio se je u ime svoje stranke i program što ga je dao na znanje cesar i kralj vodjama madjarske koalicije. Njegova stranka voljna je sudjelovati na promjeni nagode od 1867.

Njemac dr. Ofner iz Beča veli da ima osim austrijske i ugarske vlade još jednu treću tajnu vlada a ta je kamarila. Ova da u svih posljednjih dogodovščinah ima svoje prste.

Dr. Tavčar „liberalni“ Slovenac kaže da mu se čini da Gaultsch hoće da uvede u Kranjskoj novi kurs. U Ljubljani zapriječio je školsku svečanost u počast Prešernova, i to po nagovoru katoličko-narodne prostanske i biskupa Jegliča, koji je izjavio proti golom kipu na Prešernovom spomeniku. Zagovara izoga slovensko svećušte u Ljubljani. Govori proti sveobčem pravu glasa, jer da bi, kad bi se to u

krv za dinastiju i monarhiju. Nek se za Boga ne predje i opet na dnevni red preko uzakonjenih prava Hrvata. Nek se pomisi da se svake takovo kršenje prava i zakona osvećuje nad onimi koji ga počinaju. Govornik završava: dva velika pitanja su za rješiti: sveobčem pravo glasa, i novo uređenje monarhije. Nek se prvo rieši u duhu napredka i gradjanskih sloboda; a drugo prema postanku i zadati monarhije. Dualizam je mrtav. On je u obće bio samo umjetno bez stvarnoga temelja stvoren. Nek presianu hegemonu prava njekih naroda, i nek svaki narod dobije svoja.

Hofmann Wellenhof govorio da treba uvesti njemački državni jezik i da nesmije biti nijedne nenjemačke univerze u Austriji.

Ministar-predsjednik Gaultsch uzima reč prije svega, da odabiće napadajući na dinastiju, bez koje da nije moguće nit misiliti austro-ugarske monarhije. Dinastija je preduvjet monarhije. Govori još o českih i poljskih paralelach za učitelje u Šleziji, i završuje sa uzlikom prema dvoru: zemaljski grofe drž će tvrdi!

Slijedeći, govornik Svenjemac dr. Sommer žali što predgovornik nije zaključio sa hrvatom da se poljske i šlezke paralele na učiteljstvu u Šleziji ukinu, odnosno da se je u obće ne stvara.

Predsjednik poljskoga kola (kluba) grof Dzieduski veli da je već davno temelj poljske narodne politike, da svaki narod ima dužnost podupirati onu državu, u kojoj mu se daju njegova prava i mogućnost da se dalje razvija. Za to oni goje najvrćuće simpatije prema svim narodom monarhije. S tega žele oni da se historički razvoj ugarskoga naroda ne pretrgava. S druge strane su oni, Poljaci, čvrsto uvjereni, da je za Ugre kao i za druge narode monarhije nužno da se udrži velevljasti položaj njezin. Nesmisje se trgati jedinstvo carstva kako sad obstoje, nesmisje se oslabiti skupna vojska. Posve je hrvatski, da se gospodarstveni odnosi moraju urediti sporazumno a ne jednostrano. Na svrsi prigovara govornik načinu kojim stranke u parlamentu vojuju medju sobom i proti vlasti, kako se psuju i kleveću mjesto da razpravljuju.

Dr. Susteršić jedan od dvojice predsjednika sveće hrvatsko-slovenske govorio najprije o sveobčem pravu glasovanja. Prema dr. Tavčaru kaže, da s njim neće polemizovati, jer da prestaje svaka polemika sa zastupnikom, koj je samo zato proti sveobčem izbornom pravu, jer po njemu nebi već došao u sabor. — On njegov klub podneseo je predlog za sveobčem pravo glasanja, i zagovarat će ga iz sve duše. Nejma se gledati kod toga, tko će biti izabran, nego tu ide o pravu onih, koji da izabiru. Obzirom na kružu u Ugarskoj veli da je velika većina plemstva pozdravila treću točku kraljeve izjave napravom madjarskim koalicicom zadovoljstvom; al da je isto kao i poslije izjave u Chlopy dan prije bilo objavljeno oslabljenje one točke. Obzirom na tu točku, najve obzirom na reviziju nagodbe baze od god. 1867. ima govornik po nalogu kluba uzeti stanovište proti jednomu pojmanjanju u toj trećoj točki. U toj točki ide se od predmjene, da se osim kraljeve i ugarskih naroda slobodni u slobodnoj državi. Svu krivnju zla u monarhiji da nosi kamarila, u njoj da ima takodje višokih žena koje na vladu uplivaju. One da možda nebi bile tako zle, da nije klerikalizam koji jih nadahnjuje.

Dr. Susteršić jedan od dvojice predsjednika sveće hrvatsko-slovenske govorio najprije o sveobčem pravu glasovanja. Prema dr. Tavčaru kaže, da s njim neće polemizovati, jer da prestaje svaka polemika sa zastupnikom, koj je samo zato proti sveobčem izbornom pravu, jer po njemu nebi već došao u sabor. — On njegov klub podneseo je predlog za sveobčem pravo glasanja, i zagovarat će ga iz sve duše. Nejma se gledati kod toga, tko će biti izabran, nego tu ide o pravu onih, koji da izabiru. Obzirom na kružu naoko u Ugarskoj veli da je velika većina plemstva pozdravila treću točku kraljeve izjave napravom madjarskim koalicicom zadovoljstvom; al da je isto kao i poslije izjave u Chlopy dan prije bilo objavljeno oslabljenje one točke. Obzirom na tu točku, najve obzirom na reviziju nagodbe baze od god. 1867. ima govornik po nalogu kluba uzeti stanovište proti jednomu pojmanjanju u toj trećoj točki. U toj točki ide se od predmjene, da se osim kraljeve i ugarskih naroda slobodni u slobodnoj državi. Svu krivnju zla u monarhiji da nosi kamarila, u njoj da ima takodje višokih žena koje na vladu uplivaju. One da možda nebi bile tako zle, da nije klerikalizam koji jih nadahnjuje.

U toj sjednici predavao je više interpelacija zastupnika Spincića i drugova na voditelje ministarstva bogoslovija i nastave, trgovine i pravosudja.

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Iz Premanture pl. nam. Ovdje je preminuo glasoviti Mate Rossand, obč. zastupnik u Puli i delegat puljske gospode za ovu poreznu občinu.

Kako je občenito nesamo u ovoj občini, već i širom Istre poznato, bio je pokojni Rossand ljudi naš narodni protivnik, te je bio takav mnogo naškodio našemu narodu. Talijani su ga radi toga na oko cimili i štovali, a u istinu su ga mrzili i prezirali znajući da je bio odpadnik svoga roda i jezika, kojemu se nemože dosta vjerovati. Držali su ga uza sebe — jer su ga trebali u borbi proti nama — proti njegovoj krv.

Svevišnji bio mu milostiv!

Nagrade za poholjšanje neplodnog zemljišta. Kotarska gospodarska zadruža u Puli stavlji će predlog zem. kulturnom vijeću u Poreču, da se dieli nagrada onim seljakom, koji će svoja neplodna zemljišta pretvoriti u plodna t. j. u sjenokoše ili livade. Oni seljaci, koji kame svoja zemljišta na toj načini poboljšali neka posluju svoje molbe rečenoj zadruzi.

Gradnja ceste Vodnjan-Pula. Upravno više občine Vodnjanu zaključilo je, da se započne sa gradnjom ceste Vodnjan-Pula, za koju je zem. odbor u posljednjem zasjedanju glasovao znatnu podrštu. Nova cesta biti će vrlo ravna i bez velikih zw. oja. Mjerili će u duljini 8 kilometara u u širini metara 7½; pokraj ceste zasadit će stabla radi sječe.

Istarski pučki koledar.

Nakladom »Narodne Tiskare« u Puli (Jos. Krmptović i dr.) izaći će doskora Istarski pučki koledar za god. 1906. Ovo je prvi koledar, što će izaći u Istri za naš pak. Cijena koledaru bit će nešta takao da će ga moći svaki nabaviti. Svojim sadržajem pak, ovaj koledar će biti uređen i udešen prema prilikama istarskoga Nastavak u prilogu.

puka, te se zimom zabavnog i drugog poučnog štiva osobita pažnja svatvati poloj-djelskoj grani. Koledar će biti u formatu velike osmice i s toga priručan u svakom kućanstvu.

Upozorujemo već sada rođajuće po Istri i naš puk, da se predbrojni na ovaj koledar, bez kojeg ne bi smjeli biti ni jedna istarska rođajuća kuća.

Izdinski kotar:

Critice iz Creskog sandžakata. Dne 15. pr. m. otvorio se uz saziv Duha sve-toga naš slavni „Ateneo“ u staroj smr-dljivoj zgradarini kakve nema nit u Kirk-kilisu, ali se zato u nutri razlijeva mio-miris finih parfumerija i iz kokentinskih toaleta naših elegantnih učiteljica florentinka na „iš“, imade ih danas hvala do-brom Bogu ništa manje od osam, dake upravo čelici para, pak nadodas li još k tomu tri učitelja to ih imade jedanaest, dake par, par dispar, sve samili gordili talijana, a nad djecom oko 400 od kojih (čuite gore i dolovi) po službeno pro-venom popis govorih kod kuće 300 serbo-cretalo a niti 100 italiano-ladino! — Kako vidiš, dok se drugdje tuzakaju mi-hvala Bogu i našim kumparom u monturi ali bez, to nemari, a hvala osobito našemu sugradjanu a jutinom asesoru dru Chér-sichini imadeemo toga u izbiju, pak so još tužimo na miheriju. Neslo je ipak oko te zgrade nova ali porušena a ne sagra-djena. Oko tog našeg „Atenea“ bili su od davne davnine od samih kopačkih ruku sazidani nizki židici ili po našu „turecid-ku“ na kojima su naši trudni i obnemogli starci prolazili svoje dosadne stare dane u razgovoru i spominjali ono, što je nekod bilo, u zimi na suncu, a ljeli u hladu toj jedinoj božjoj blagodati u koju nije do sada segnula grabežna hirasta čampra creskog obidnog vlastela. Sad su im to razbacali i razsuli novodno svojevoljno, hirastim nalogram našeg smješno-gordog načelnika a na politac svoje desne i lieve ruke fanatični i frenetične talijanske naše-ravn učiteljice i tajnice dakle duša i sreća naše nesretne „Lega“. Vrabci na „sunli-gamu“ vele da je to bilo učinjeno s ra-zloga što joj smetnju u podučavanju razgo-vori naših starih pak još k tomu in quella p... lingua, pak još u času kad se ona sa svojima kolegama mudi, da davi i znoji da njihovu unučad privede „prosvjetom k slobodi“. . U pre bilo se je bojati go-tove bune u puku ali na sreću prošla su vremena kad su creske žene s preslicom i vretenom u ruci gonili svoju učiteljicu. — Najveći i najozbiljniji maleur bio je taj što se radi toga silnicišta naši dobiti barba Mate zahvalio na doista zavidnoj čest obč. kunšiljera, hvala Bogu i ta stvar se jo o-nako po domaću ponučila jer je potegnuo na se svoje dimisije i sada na čest, radost i diku creskog kopača vidimo ga opet le-turat za Štor Gulom i Štor Testa de Cap-puzzi come terzo fra cotanto senno... dićena creska berito našto si spala... .

Moram se ipak natrag vratiti i ispraviti se u broju naših učiteljica. Početkom školske godine bila je premještena, valjda onako na brzu ruku, bez dekreta, učiteljica gdjeva Zallura (suddetta italiana!) u Lovranu a mjesto nje, dakako uz prote-lecije i odnosne obvezne bila imenovana jedna naša cresskinja koja je tek svršila nauke a dodjeljena u muške razrede! — rekosno onako na brzu ruku, jer se uslijed te pomutnje dogodila haruska i samejna pošto je učiteljica Z. došla na svoje staro mjesto neznajući da joj je to mjesto za-premijeno. To je valjda nastalo iz preve-like gorljivosti g. Cherschia, koji je brzo-javno taj spor rješio na zadovoljstvo jedne i druge stranke a osobito što smo mi ovdje dobili austrijsku a oni lamo u susjednoj Laurani pravu rodjenu pripadnicu talijansku! (al da nas ne čuje g. Scarpa al koji) — bili te barem oni šnjome zadovoljni... .

Duhili jesmo još jednog učitelja, skoro da mi se nije zatezlo reč mučitelja, nas-slednikom poznatog izruđa Korenića, pak

budući da je to homo novus a ništa manje nego iz zelenog Trenta, neznamo dokle ko-jim će putem krenut u svojem spasosnom radu, neznamo hoće li iti stopom svog predštašnika social.-demokr.-garibaldinca, al će slediti stopa svog zemljaka glasno-put katoličkog demokr.-garibaldinca Tonolla, koji prije neg je došao u našu strane pozvan od svog zemljaka blagopoj-knjog lošinskog kapelana Zueka, kažu dobro upućeni ljudi, da je bio vrtilom i sobarom nekog trentinskog Prevosta... . Svakako glavno jo da bude dobar dreszant i da se dostoјnim pokaze milosti svojih viših i nižih monturanih i na monturanih predpostavljenika, e tanto basta. — Dakle, uši' opra la patria ci chiamata rekla bi naša historička Leopardska... .

(Sledi)

Za podražujuće družbe sv. Cirila i Metoda u M. Lošinju. Na kuglani kod lastne braće stranjevaca u V. Lošinju sabralo se K 1.30. — Gosp. Josip A. Kraljević predaje za izgubljenu okladu K 1.

Prinosi učručeni su blagajniku mjestne podružnice.

Legin vrtić u Cresu. Kuma „Lega“ poskrbila se je, da bi u Cresu potalijan-čivanje islo bržim krokom naprvo, nego je to do danas islo, pa jo već pred više godina osnovala ovđe svoj vrtić.

Tom su prilikom svakako slijepili naše ljude, da i oni doprinesešte štegodj za svrhu, jer veljavu: moglo bi nadoci vrijeme, kad u Cresu nebi talijanskog škola bilo nijesla, tad bi im kuma „Lega“ takvu školu podržavala.

Bilo je na žalost naših ljudi, koji su se dali zavesti lepim rješenju, nu danas takvih posve malo imo, ali je još gore, sto naročno u ruke tjeru.

Dok bi danas riješko kopač segnuo u džep, da doprinesešte šlo za „Lega“, većina ih ipak doprinasu veću vrijednost, nego što je novac, a to je vlastitu svoju krv, dječu svoju.

Ljudi Božji pamet u glavu, te ne-dajte svoju dječu u Legin vrtić, jer po-činjate strašni grehi proti svom narodu. Zadnju vašu stvar ne biste vi drugome, dali, da s njom radi, što je nječu draga, a krv od vase krv prepuštate ludjinskoj fabriki, da iz te učini nečovjeka.

O nesretna majko, kako možeš do-pustiti, da tvoje djece ide u Legin vrtić samo zato, da ti doma ne pađi, a no

pomisliš, kako ti bas taj vrtić grabi djece iz narudžbi i otudjuće ga mlijeku i jeziku, kim si ga ti zadojila!

Nemaj toga više činiti ni zašto, iz-gubiti nećes bas ništa, a mnogo čas dobiti na djetinjnoj ljubavi.

To ocima i majkama na razmišljanje, a ovo što sledi njima i oblastima.

Legin je vrtić smješten u „ospiciju“ (ubogari zajedno i bolnici) de Seppi, zgradi, koja po našem mnenju nikako nebi smjela služiti u svrhu ubogara i vrtića, radi higijenskih uzroka. Pomislite samo, nejaka dječica moraju se mjesati s ljudima naprečnim svakakvim bolestima, navlastito pak sa susičljavima. Prigovorit će se možda, da to ne odgovara istini, pa ćemo to predusresti.

U ospiciju ima susičljavih, to je či-njenica, koja se niješek ne dade. Ti susi-cavi šeću se vratom — barem hodnicima — kojim prolaze i djece; pljuvaju kad je to nužno, a da ne gledaju na higije-nične propise.

Koje čudo, da djece već ludjer do-biju klice raznih bolesti, a osobito susice, koja je maha zahvatila u Cresu. Svakako malo je djeće podobno nježnom cvjetu, kojeg treba od svakakvih nepogoda čuvati, pa mislimo, da bi ih se moralno čuvati, da ne dolaze u dodir s ljudima zarazenim kužnim bolestima, jer ako je istina, Sto je istina, da ima kužnih bolesni, tada se tih u ospiciju po našem sudu mogu do-bavit djece.

Ovo za sada dosta. Ima još više stvari, koje bi ovđe trebalo iznijeti na javu, jer se o tom vrtiću štošta priča, a

jer smo vični samo istinu iznajat, zavr-suјemo s apelom na roditelje naše: nadje-djece u Legin odnatođujući vrlić; te s apelom na vladu: da li ospicij de Seppi može služiti u dvije svrhe, navlastito — da li ospicij, dok ostaje to, odgovara pro-pisima naredbe od dne 22. junija 1872. br. 108 l. d. z. izdan od ministra kulta i nastave u poslu dječačkih vrtića osobito § 7. tog nalogu, koji medju ostalim ima, da prostorije u tu svrhu moraju biti posve zdrave.

Žalostni pojavi. Iz Baške nam pišu: Iz Baške kojekada javlja se gdješkoj u Nasoj Slogi, ali nikada se nijedan nije usudio iznijeti na viđelo tražila i drijemeža, koji ovdje vlada. Niko toga nebi ni povjeravao, dok se nebi na svoje oči osvjedočio.

Nekoliko naših izroda pod krinkom Istrjana, malo po malo bacaju svoje otrovne strjelice među neuki puk. Noj bolja masa naroda doduše je raspršena kojekuda; ali oni, koji su kod kuće, ako i u prikrjaku, ipak primaju nazore izroda, koji ih znaju zavarati. Stariji, kao kon-servativci, prešli bi preko loga, kao da ih se to neće; ali daj danas, daj sutra, primaju njihovo mnenje, pa ga usadjuju u se i u svoje potomke.

Ali je poznato naime, da se posast najradješi Širi medju djecom, a naši pro-pagatori, reč bi mulne tu dobar oslon. Mladost danna sva iznarodjena. Joj si ga nema, ako dalje tako ostane. Od naših ovdje, nitko se ne miče (Stramola!) a tu-djinska nojezda sve više hvala mah.

Skola je, ali kako izgleda izvana, takva je iz nutra — ako nije još i gora. — Nadučitelj i žena mu nadučiteljica, stari, koji nisu već za drugo, nego za rođatar-nicu, u tome im potpomažu.

Bilo u kući, bilo u školi, ili na ulici, svakđe oni ludjim jezikom zbori. Žena mi ne naziva govoriti jezikom, koji joj je u školi nastavni jezik. Je li to igdje na svijetu, da se namješta učiteljica, koja ne pozna nastavnog jezika dotične škole? Kako tu mora biti poučavanje, kakav pak napredak?! Zašto se ne zauzme občina, da je se makne, kad nije sposobna!

Stavljaju ovo da razmišljaju.

Iz Vrbnika: Prošli su već dani vru-ćine, te je nadošla jesen.

Hvala Bogu, ove godine nijesmo oskudjevali s kišom, bilo je izobilja. U početku misliš smo, da će biti godina plodnja, ali ipak se ne možemo potužiti. Žito, slab je rodilo. Grožđe i ono malo što je ostalo unisteno od bure, posve je poslo na ništa. Krumpira, kukuruza i zelja ima obilje. Smokava ove će se godine malo osusiti, dosla bolest i na njih. Od repe ima takodjer lijepa izgleda, samo što su se pojavile bezbrojne gusjenice, koje se moraju na vrat na nos upravo sada tamanići, tko se želi od njih ostobići.

Naša posuđiljica lijepo napreduje, te ima došla dobitku, sumo bi želili, da se to dobitak upotrijebi u koju dobru svrhu. Na primer od velike je nužde bolnica, nešto dobrovoljni prinosi, pa i besplatne nadnjece učiniti će i to. Gospodarsko trgov-društvo moglo bi dobiti, da se ne razumije postupa. Občina, mogla bi shodnije korake poduzeti i da se podigne. Da je bolje volje i slega, moglo bi se utemeljiti društvo za poljoprivredu mješta, koje bi bilo ovđje vrlo nužno. Crkva, koja ima čime, mogla bi u „Gospoje“ urediti krasan vrt sa vrlo malo potroška. A i stolna crkva je za popraviti, e se jo bojati, da se strop ne svrati na ljudi. Mjesto da se podigne spomenik na groblju u spomen 50 godišnjice oslobođenja od kolere, zar nije bolje novce upotrebiti u bolju svrhu, kad već i onako imamo najbolji spomenik, zavjetnu crkvu sa spomen plочom, baš u zahvalu Majki Božjoj podignutu.

Za danas dosta, a s vremenom će nastaviti.

Novo parobrodarsko društvo.

Na otoku Krku se ustanovio konsorcij tamоšnjih rođoljuba za ustrojenje novog parobrodarskog društva pod imenom: »Krčko parobrodarsko društvo«. Društvo će imati 3-4 veća parobroda kao »Velebit-ug-hrvatskog društva, te su već parobrodi i naručeni.

U društvu sudjeluje svećenstvo sa vried-nim krčkim biskupom presv. Mahnićem na čelu, svjetovnjaci i širi siocevi pučan-štva na otoku Pravila su za ovo društvo sastavljenia, te će se pretresti na usta-novnoj skupštini, koja će biti dne 11. oktobra t. g. u Puntu. Društvo je sa-kupilo dovoljno novaca za glavnicu.

Austrijsko ministarstvo osiguralo je društvu državnu podporu, jer će paro-brodi ovog društva voziti poštu za celi otok. Plovitba ovog novog društva bit će u početku između Rieke i svih pri-morskih mješta na otoku Krku. Sjedište društva bit će u Puntu. — Novomu dru-štu želimo najbolji uspjeh i bilo u dobar čas!

Krčko parobrodarsko društvo u Sili.

Počam od 1. oktobra t. g. do nove objave izdalo je ovo društvo ovaj plovit-beni red:

1. Svak dan izim nedjelje i blagdana: Odlazak iz Crikvenice u 6, 8:30, 11:45 sati prije podne, u 3 i 6 sati po podne; dolazak u Šilo na 6:25, 8:55, 12:10 prije podne, u 3:25 i 6:25 po podne; odlazak u Šilo u 6:35, 9:20, 12:20 prije podne, u 3:35 i 6:35 po podne; dolazak u Crikvenicu u 7, 9:45, 12:45 prije podne, u 4 i 7 s. po podne.

2. Svak nedjelje i svetka: odlazak iz Crikvenice u 6, 8:30, 11:45 prije podne, u 2, 3 i 6 s. po podne; dolazak u Šilo na 6:25, 8:55, 12:10 prije podne, u 2:25, 3:25, 6:25 s. po podne; dolazak u Šilo na 3:35, 9:05, 12:20 prije podne, u 2:35, 3:35, 6:35 po podne; dolazak u Crikvenicu u 7, 9:30, 12:45 s. prije podne i u 3, 4 i 7 s. po podne.

Ovaj parobrod će podržavati priključak između otoka Krka i Crikvenice na sve parobrode, koji dolazi i dolaze put Rieke i Senja.

Voloski kotar:

Iz Lovrana. Obično se po ovim mjestima u Istri sa prvimi septembra otvara pučke škole. No kao što Lovran u svakom pogledu nazaduje, osim u narodnom odpađništvu, tako mora da bude i sa školom. U Lovranu mjesto da otvore školu, i da dadu djeци pouke, oni sada nešto u školi grade i popravljaju, kao da nisu za to imali došla vremena u prazni-cima.

Zalostne su doista prilike sa školom u Lovranu, baš kao da smo gdješ god u Africi. U lovranskoj općini živi isključivo Hrvati, što nam ne mogu zanemati ni naši prolivnici. Ali uza sve to je bita ovđje da sada talijanska škola sa dvije učiteljice sile, a hrvatska samo sa jednim učiteljem, premda je u hrvatskoj školi bilo lani preko 160 djece. U talijanskoj su pak škole, osim par dojeljenika. Talijana i naših renegata, ne samo dječa naše narodnosti, koja ne poznaju niti riječ talijanske. Tu talijansku školu polaze šest godina i sjede u njoj kao drveni kipovi, jer ne razumiju što im učitelj predaje, pa kad je svrše izlaze be-dajstva nego su u nju došla. Evo ovako se dječa u Lovranu odgajaju u talijanskoj školi, jer valja znati da je hrvatska pre-napunjena.

No to još nije dosta, nego hoće da nas čovjek bude posve zalupan, jer i ono malo škole, što je inačica u materinskom hrvatskom jeziku, to nam sada uskraćuju. Školsku zgradu nam idu sada popravljati, i neće po prilici dovršiti do božića. To su pak sve mogli učili ili u praznicima i prošle školske godine, kad je bila škola preko dva mjeseca radi bolesti zatvorena.

A što će biti s našom djeecom, pitaju se sada roditelji tužni? Lani nije bilo škole skoro pol godine radi bolesti, a sada školu popravljaju, poslije će doći ružna vremena, i tako će proći i druga godina, a da se nisu dječa ništa naučila. Ali vidimo već i sada plod nemara naše gospode. Djeca razudzana i raspustena skaku po Lovranu i uznemiruju ljudi. A što će biti jedan put kad odrastu? Od djece bez pouke i

škole ne možemo ništa dobra očekivati. Ali ako igdje, a to u Lovranu treba našem čovjeku nauke jer gotovo svi muški idu u svijet, neki po moru, a neki u Ameriku. Gospodu pak u Lovranu zato nije brige, jer kad bi imali i malo saviesti, oni bi gledali, da priskrbe što više učitelja, da se stogod djece nauče u školi ali u materinskom jeziku, da se kasnije u svjetu znadu okrenuli, a oni nam zatvaraju i ono malo škole što smo do sada imali.

No znajte vi gospodo, da ćeće jednom teško odgovarati pred Bogom, što ste zapustili ovaj siromašni narod, jer je samo na vama krivnja, što je u Lovraničini narod tako zanemaren i zapušten.

No što gospodu briga, oni se vole „pod ladanjom“ zabavljati nego da se skrbe za debro naroda.

U Lovranu je jedno lijepo mjesto „pod ladanjom“, gdje bi se čovjek mogao po ljetu u hladu lijepo odmoriti. Ali to mjesto, premda općinski nije za svakoga, nego samo za nekoje, koji tamo po ljetu od jutra do mrača igraju na karte na sablazan naroda i pokvarene zaušene djece. To bi mjesto morallo biti za svakoga, ali kad tamo gospoda igraju na karte, za drugoga mjesta nema. Kad se zaposjedne dio općinskog zemljišta, zato se nesto plaće, s toga bi morala i ona gospoda za svoju igračnicu nešto platiti. Ali dà njima je sve dozvoljeno.

Lovrani puče, ti se grizeš i jadiš kod kuće radi nepravde koje moraš trpjeti, ali kod kuće rogororiti i trpjeli nepravdu nije tebe dostojno, koji si već prošao pol svijeta, već otvorji jedan put oči i postavi za poglavare ljudi, koji će znati za tebe skrbjeti. Ne otvorisi li oči i ne digneš li se na noge za tebe će biti svaki dan sve gore.

Vanjščak.

Prestrojenje „Narodnog Doma“ u Kastvu za učiteljstvo. Prosloga čedna boravio je u Kastvu zemaljski školski nadzornik g. Frane Matejčić u pratinji jednog vladinog namjestnika i kotarskog ličenika, da razvidi nebi li se dalo prostorije „Narodnog Doma“ pregraditi i prestrojiti za privremeno smještenje učiteljstva — i to hrvatski odio — koji je još sada u Kopru.

Skupština Bratovštine hrv. ljudi u Istri. — Poziv! P. n. gg. članovi Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri pozivaju se ovime na glavnu godišnjku skupštine, koju će se obdržavati u Narodnom domu u Kastvu četvrtak dne 19. oktobra točno u 2 sala postaje podne.

Odbor Bratovštine hrv. ljudi u Istri
Kastav dne 2 oktobra 1905.

za predsjednika: Ant. Eller.

Iz Kastva nam pišu. Dne 29. pr. slavio je naš oljubljeni občinski glavar svoju 25. godišnjicu svog javnog rada. Tom prilikom priredila mu je „Istarska Vila“ uspјelo podoknutu za bakljandom, što je gosp. svećarava vidljivo iznenadilo.

Zadnji tjedan prosloga mjeseca boravio je u Kastvu, veleučeni gosp. prof. Matejčić, c. k. zemaljski školski nadzornik, da pregledi mjestne i okolišne škole. Kako pripovijedaju, učinio je najljepši dojam na učiteljstvo i školsku mladež, dapaće i na samu gradjansku. Nema u tom gospodinu one burokratske nadutosti, niti drakonizma do svojih podčinjenika, kako se to često u ljudima njegovog položaja vidjeva, pak haš s toga svatko mora da ga na prvi pogled zavoli. Takvih nam ljudi treba!

Pod konac prošloga mjeseca pregledala je posebna komisija odasljana iz Trsta zgradu „Narodni Dom“ u Kastvu, te ju pronašla privremeno shodnom, da se u nju smiesi c. k. učiteljstvo, dok občina sagradi za to odgovarajuću kuću. Po svoj prilici već buduće školske godine premjestiti će se u Kastav dva niža razreda c. k. učiteljstva iz Kopra.

Sajam Bela nedjelje ispojao je Neipo, akoprem se nebo nekako mrgodilo. Uz

ostale kramare, svakako su najbolje prošli brega itd. Kako se je sve to lijepo ponatalo te se bratski pozdravljalo i zabavljalo.

Narodni sajam „Miholja“ obdržavati će se u nedjelju dne 15. ovog mjeseca, mjesto kako običajno prvu nedjelju iz „Bele nedjelje“ s razloga, što je zabranjeno točiti mlađe vino, jer „Miholja“ bez mladog vina golovo je kao puška bez praha. —

Glavna skupština Gospodarske zadruge za sudb. kotar Podgrad.

U nedjelju dne 8. t. mj. u 9 sati prije podne obdržavat će se u Podgradu glavna skupština Gospodarske zadruge za sudbeni kotar Podgrad sa običnim dnevnim redom. Povrh toga izabrat će se ljetos novi odbor za vrijeme od tri godine. Obzirom na glavnu skupštinu i na izvanjske članove, koji budu prisustvovali skupštini bit će misa u 8 s. u jutro na mjesto u 10 sati.

Fosilje skupštine razdijelit će se srećanjem među članove 220 komada raznog poljskog oruđa i sjemenja.

Radi važne i koristne svrhe gospodarske zadruge za ovaj kotar i radi poučnih rasprava na ovoj skupštini, pozivaju se članovi da dodiju svi na ovu skupštinu.

Porečki kotar:

Vladina podpora za ublaženje bleda u občini Zrenj. Iz Zrenja nam pišu, da je vlasta doznačila za ublaženje bleda podporu od 800 kruna, kojom će se dograditi cesta iz Zrenja do kupelji Sv. Stjepana u dolini Mirne. Nu ta gradnja se nemaze izvesti jer nisu izradjeni potrebni načrti. Upravno viće one občine zamolio je općevalno zemaljski odbor u Poreču, da posalje na lice mjesata mjerjnika strukovnjaka, ali se gospoda u Poreču neće molbe ne obaziru — jer neima sada nikakvih izbora. Radi tog nemara porečke gospode dolazi ona bledne pučanstvo u pogibelj, da izgube podporu, koju njim je vlast radi ublaženja bleda pružila. Možda tekajući gospoda u Poreču, da nastane tamo nova bleda, sledće zime?

Tuča u Zumesku — občina Motovun. Od tamo pišu nam, da je nesretna tuča u noći od prošle nedjelje na pondjeljak uništila vinegrade i masline te ostalo što bilo na polju i u vrta. Siromah seljak veselio se, da će napokon pobrati plod svoga težkoga truda, pa eto u trenutku pred samu igraltu uništila mu tu nadu grozna tuča. Tužni ga čeka zima neubude li mu pomoći od carkiških i zemaljskih oblasti, kojim ga i mi loplo prepričamo.

Za držbu sv. Cirila i Metoda sakupila je učiteljica Wakonig u Sv. Luciji K 10-20 prigodom vjenčanja Jakova Vežnavera, tugevca u Sv. Luciji sa Marijom Švagelj.

Občinski Izbori u Grožnjanu obaviti će se pod konac ovoga mjeseca. Dne 25. birali će 629 izbornika III. t. 8 zastupnika i 4 zamjenika; dne 28. birali će 200 izbornika II. t. 1 i 70 izbornika I. t. 1. po 8 zastupnika i po 4 zamjenika.

Izvoz vina iz Poreča. Mjeseca septembra ukrepolo se je u Poreču na razne parobrode 4050 hektl. vina za slijedeće gradove: Trst 2520, Pola 897, a Rieku 636. Prošlo godine u istom mjesecu izvezeno je iz Poreča za 1453 hektl. manje. Vina imade za izvoz u gradu Poreču još malo, nu eocene su mu uzprkos tomu prišle više t. j. 32—33 krune po hektl.

Iz kaldirlaskih Laza — občina Motovun pišu nam 20. o. mj. slijedeće: Dne 10. t. m. imala je naša podružnica „Družbe sv. Cirila i Metoda“ u Lazu — zabavu s plesom u korist naše „Družbe“. Postoje odlučio odbor podružnice učiniti tu zabavu s plesom bez ulaznine, sabiralo se je mladore. Svirali su svirice, i to naši narodnjaci iz Livada uz umjerenu plaću, t. j. oni si činile dati plaću pak su dali natrag po 1—2 K na korist „Družbe“ to je neš čestiti Petar Vežnaver na prvom mjestu.

Posjetili su nas iz svih mjeseta iz blizine i čak iz Rakofola naš čestiti rodoljub g. Ivan Dekarin. Bilo ih je iz Zamaska, Finede, Zamaska, sv. Bartola, Beletičevih-

bregu itd. Kako se je sve to lijepo ponatalo te se bratski pozdravljalo i zabavljalo. Zahvaljujemo sâima a osobito čestitim mladićima i darovateljima iz Zamaska — Fineđe, sv. Bartola i Beletičevihbregu.

Gosp. učitelji! Milota Vam je bilo vidjeti ovđešnji narod, ovđe mindi i starci, žene i djevojke, mladići i djeca, sve bijaše toga dana mlađi! Osobito naše hrvatske djevojke, koje ne dodju na ples samo radi plesa; one štede i ne kupuju mnogo potrebitih stvari, već dođaju na zabave i plesove milodare za podririti našu „Družbu“, a osim toga nije nijedno naše djevojke, a da nije članica. One kažu i mi smo Hrvatici pod hrvatskim zastavom, a nije li to milota i radoš? da svakom pravom rodoljubu moraju suze od radoši zasijati! One čekaju rukom u džepu dok koji od nas izasti rieč za podririti našu „Družbu“, kažu, hođaj udri jedna za drugom s novci na stol. Živite!

Dne 10. t. m. za prvi put se vijala hrvatska zastava s nadpisom: Živila Hrvatska! Neka Bog dade, da ju čim prije opet razvijemo!

Koparski kotar:

Dloba pučke škole u Lazaretu. Javili smo onomadne, da su školske oblasti odlučile podijeti slovensko-talijan. pučku školu u Lazaretu kod Kopra u slovenski i talijanski odio

Naknadno doznamjemo, da je c. k. zemaljsko školsko vijeće sporazumno sa zem. odborom tu dvojezičnu školu jurve podižući u dva posve neodvisna dijela i to: u slovensku dvorazrednicu i talijansku jednorazrednicu.

Uslijed toga ustrojeno je na slovenskom dijelu jedno mjesto učitelja II. plat. reda i jedno mjesto podučiteljice, a na talijanskom dijelu jedno mjesto ravnajuće učiteljice III. reda.

Na temelju te razdiobe bili će razpisati natječaj za odnosno učiteljska mjeseta, koja obstoje za sada privremena u rukama sadašnjih učitelja: g. Josipa Bestoka kao nadučitelja i gdjice Amalije Muravec kao podučiteljice na slovenskom dijelu, i gdjice Emilije Benič kamo privremene ravnajuće učiteljice na talij. dijelu.

Na naukovnom jeziku djece imaju odličiti roditelji ili njihovi skrbnici. Občina je dobila način, da pribavi prostorije i ostale naukovne predmete.

Odgoj legline škole u Humu. Ovdješnji gosp. župnik u nedjelju prije svršetka prošle školske godine sa oltara javio je puku da će dne 15 svršiti škola, te da će se toga dana slaviti sv. misa za školski dječi. Učitelj narodne škole ih je doveo, kamo sto i mora, a učitelj legine škole ne.

Nedjelju pak prije početka škole opomenuo je gosp. župnik sa oltara ljudi na njihovu dužnost prema školi. Lijepim rječima predočio im je korist škole i nadgovarao ih, da sv. I. t. m. upišu svoju dječu u školu, odkuda će u pratnji svojih roditelja otići k sv. misi i roditelji doveli dječju u školu. Nekoji ih upisali u narodnu a nekoj u leginu školu. Učenici narodne škole su isti k sv. misi, učenici legine škole ne.

Narodni učitelj vodi i u nedjelje i blagdanu dječju k sv. misi, a legin učitelji dječu ne vodi ni sam ne ide. U velike blagdane dodje, da svirati orgulje, al se blagoslovljenu vedom ne prekrizi.

Dječja narodna škola pozdravljaju leginog učitelja sa „Hvaljen Isus i Marija“ a on im ne odzdravlja, jer je to kršćanski pozdrav i još u našem jeziku. — Većina pak djece legine škole pozdravljaju našega učitelja sa „Viva la Leg“ nekoj sa „Buon giorno“ nekoj muči, a vrlo rijekti sa „Hvaljen Isus i Marija“.

U narodnoj se školi uče djece u svojem liepon materinskom jeziku, u onom jeziku, kojim kod kuće govore, u višim se razredima uči i talijanski, pa će se učiti malko i njemački, a u leginu se školi uči samo talijanski.

U našoj školi pjevaju djece uz naše liepe narodne pjesme i „Carevku“, dočim u legine pjevaju sve od njezinoga početka pjesme dječi nerazumljive, jer su u drugom jeziku, a mjesto „Carevku“ pjevaju „Viva Dante“. Tek ove godine počeli su se učiti i „Carevku“.

Naša škola uči bolje dječu poznavali svoj liepi jezik i ljubiti ga. Legina uči dječu poznavali drugi jezik talijanski a svoj pod noge bacati i prokljinjati ga, kao da je valjda talijanski ljepsi i bolji nego naš.

Kako vidite iz ove kratke prispostobe obje ove škole na pravom mjestu nisu, jer imaju različite puteve. Jedna vodi k Bogu, a druga k vragu.

Franina i Jurina.

Fr. Šer mi sej kumpare Jure vero jena lepa travnjala.

Jur. Capiro! će bit cegod famozega.

Fr. Vero mej sram ti ju poveć, ma kad sen već pričnel, eu ti ju ču poveć, ma nebudi ju vergel va Jurinu i Franinu. — Šer prisel sen ti do mesi i prekrizimo se da čemo obedvat, ce su Bog dali, a moja mala Tona kada joj je mat tela vrč sira na Škrbiču, spopade materke ruku pak njoj zaluška: dovete sapere che io ne voglio ne intendo che mi mettele d'or innanzi caccio nella ministra.

Jur. Sajela Frane, kako si marij zustat.

Fr. Sacrijenil sen li kumpare moj kako ruk do srama, a najzad sen se pričnel smijat da puknem do smeha ja i sva moja fameja. Kada mi je pak druga kći mala Gaspica bravala: ed io non voglio dopo pranzo sortire a passeggi con questa gonella sdruscita.

Fr. Tron de Savoja si jimi mogel reć da je stari Gunča, Bog mi li ga pomiluj već dobro ozavna na Kurilici, a ono druga neka pridrže sinjorine Irme, Eite, Bette lingue schielte za se...

Fr. I si da imamo sada hvala Bogu i mi pomipieri — oh kuliniko bi koristilo nesamo Guli i Guleši nego i još komu god onako kad ter kod ona stara ricetta naših sjor dottori una buona doccia d'acqua fresca.

Razne primorske vesti.

Vladin odgovor na Spinčićevu Interpelaciju. Pod tim naslovom citamo u slovenskih listovih: „Sa Spinčićevom interpelacijom radi njemačke privatne škole u Opaliji, na kojoj uzdržava država dva učitelja, bavio se je na sastanku dne 8. o. m. u Trstu Dr. V. Ravnikar, koji je naglasio, da neima odgovora na tu interpelaciju! odgovor je pako stigao i to oponadme u oblici odlikovanja zemaljskoga školskog nadzornika dr. Fr. Šwidu poznatoga velikoga germanizatora! Za zaslugu poimjenje dobio odlikovanje i za ništa drugo!“

Umirovljenje. Namjestnički savjetnik i upravitelj c. k. kotarskog poglavarnstva u Gradiski g. Josip pl. Fabris bio je ovih dana umirovljen.

Iz pouzdana izvora doznamjemo, da će biti još tečajem ove godine umirovljeni: bivši c. k. kot. kapetan i namj. savjetnik u Puli g. Rossetti i upravitelj c. k. kotarskog poglavarnstva i namjest. savjetnik u Kopru g. Schaffenhauer pl. Neya. (Stela što se nije to dogodilo bar 10 godina natrag Op. Ured.)

uz naše
", docim
oga po-
jer su
ke" pje-
ne počeli

oznavali
ina uči-
anski a
jati ga,
i bolji
spodobe
iv, jer
k Bogu,

A.
o jena

a kad
poveć,
rinu i
o meši
at, ce
a kada
tobiči,
luskla:
io ne
rananzi

stat.
ko rāk
ricnel
i sva
druga
dod io
ire a
sesta.
će da
miloj
on oto
Irme,
...
i mi
ristilo
komu
stara
nuona

i.
in
no u
inter-
skole
dva
e 8.
ji je
inter-
o
koga
loga
po-
ništa

etnik
rsta
ovi
da će
jeni:
etnik
istar-
k u
Steta
trag

Željeznička sa istarskog kopna — reko kvarnerskih otoka u Dalmaciji. Mi- litarstvo željeznička reč bi da proučava pet načrt za novu željeznicu, kojom bi se spojila Istra sa Dalmacijom preko kvarnerskih otoka. Ova bi se željeznička građila u vojničke svrhe.

Ovom ili sličnom osnovom bavio se pred koju godinu državni zastupnik pl. Vuković iz Dalmacije, te smo tada o njoj mi kazali naše mnenje.

+ Hinko Diminić. Iz Trsia nam piše, da je tamo preminuo prošloga čedna hakon kraljević bolesti savjeklnik zemaljskoga suda g. Hinko Diminić. Bio je rodom iz srednje Istre te je dobro poznavao hrvatski i slovenski jezik kojim se je rado služio u službi kao presjednik i kao podpredsjednik II. takozvanoga slovensko-hrvatskoga senata na zemaljskom sudu u Trstu. Pokojnika hvale kao vrsinoga i pravednoga suda, koji se nije obazirao ni lično ni desno ni na prijatelja ni neprijatelja. U jezikovnom pogledu bio je pravedan i nepristran sa svim strankama u privatnom životu uslužan i prijazen sa svakim. Odličnomu sudcu i vrednomu mužu bio vični pokoj!

Oglas dražbe. C. k. tvornica duhana u Rovinju raspisuje natječaj dražbe za dobavu gorivog dva i ugljena u godini 1906.

Pismene ponude imaju se podnjeti na c. k. tvornicu duhana u Rovinju najkasnije do 12. oktobra t. g. do 2 sata po podne, kad će se obdržavati dražba.

Pobliže uvjete mogu se razviditi u uredu tvornice i u službenom listu „Osservatore Triestino“ od 25. oktobra t. g.

Plovilteni red parobroda ug. hrvatskog društva na istarskim prugama. Ugarsko-hrvatsko parobrodarsko društvo ustvrdilo je počam od 1. oktobra o. g. na istarskim prugama ovaj plovilteni red:

1. ostan i na dalje u krieposti plovilbeni redovi na prugama *Rieka-Istra-Tsr, Rieka-Pulj, Rieka-Lošinj*, malih pruga *Rieka-Opatija-Pulj i Rieka-Opatija-Lošinj*.

2. Na prugi *Rieka-Krk* parohrod obititi će iz Krka svakog dana u 6 sati u jutro, a iz Rieke u 12.30 po pogne.

Obustavlja se pruga *Krk-Punat-Baska*.

3. Na prugi *Rieka-Lovran* krenuti će parobrod iz Ike u jutro u 7 sati mjesto u 6.30, dokim ostane nepromjenjen odlazak iz Lovrana u podne i oni iz Rieke u 10.— prije podne i 2.30 po podne.

4. Pruga *Cres-Rieka* prestaje i nastupa pruga *Rabac-Rieka* sa polazkom iz Rabca svakog dana osim nedjelje u 6.30 sati u jutro a iz Rieke u 1.— sat posle podne, tičući kolni na polazku toli na povratak Plominj, Bersec, Mošćenice, Lovran i Opatiju.

+ Josip Gortan. Dne 23. pr. m. preminuo je nakon dugo trajne težke bolesti providjen sv. otajstvu veleć. g. Josip Gortan duhovni pomoćnik na Občinah kod Trsta.

Blagi pokojnik služio je jedva 4—5 godina u Lovranu, Škodju i na Občinah, te je svuda ostavio najugodniju uspomenu zbog svoje prijaznosti, susretljivosti i hrvatskog značaja. Bio je u svakom pogledu svećenik i vrlo čestit hrvatski rođenljub. Na pogreb došla je iz Lovrana posebna deputacija sastojeca od gg. Peršića i Bašana, koji su hteli u ime tamošnjih naših župljana izkazati vrednostnu svećeniku i rođenljubu posljednju počast. Svečinu podijelio mu vični mir i pokoj!

Saziv zemaljskih sabora. Službeni list běžke vlade „Wiener Zeitung“ objelodanjuje u svojem broju od dne 30. septembra carsku patentu, kojom se sazivaju zemaljski sabori: solnogradski, gospočki, i česki za dne 10. oktobra o. g.; koruški za dne 11. oktobra; dolnoaustrijski za dne 12. oktobra; dalmatinski, šlezki, moravski i tirolski za dne 16. oktobra; gornjoaustrijski i vorarlberški za dne 17. oktobra; Štajerski za dne 18. oktobra; kranjski, goričko-gradiški za dne 9. oktobra.

Blagoslovljene crkve sv. Vinka Pavlinskoga. U nedjelju u jutro blagoslovio je tršćanski biskup presv. g. dr. Nagy nova župna crkva sv. Vinka P. u ulici Petronio u prisutnosti predstavnika viših oblasti. Nova župna crkva bili će VI. župna crkva u gradu Trstu, a posto je baš onaj dio grada napušten dobroim dijelom od Slovenaca, zahtijeljeno smrako kako će visoka gospoda urediti pitanje glede slovenskih propovedi, blagoslova itd.

Smrt slovenskog zastupnika.

Slovenski zastupnik na carevinskom viču Žičkar iz Stajerske usparks bolesti išao je bio u Beč na sjednicu carevinskog viča. Ali već u prvoj sjednici zastupničke kuće mu je pozilo, gdje mu je prvo pomoglo pruzio zastupnik dr. Ellenbogen i zatim prenešen u svoj stan. Nu drugi dan je podlegao bolesti i umro. Pokojnik je bio još u najljepšoj dobi, bilo mu tek 50 godina. Hvale ga kao požrtvovnog i nesobnog svećenika i zastupnika, te je posuđiva gdje god službovac kao župnik i dušobrižnik bio ljubljen od slovenskog puka i štovan od protivnika. Kao zastupnik pripadao je slovenskom konservativnoj stranki, a odlikovao se kao čovjekoljub i rođenljub i svojom ljubezništvu, zaista iepa svojstva hvaljivo-vredna ovog slovenskog rođenljuba.

Počinac u miru!

Konferencija hrvatskih zastupnika na Rieci.

Iz Rieke nam piše 3. tek.:

Jučer sastao se ovdje hrvatski zastupnici iz Hrvatske, Dalmacije i Istre na objavljeni pogовор. Na ovoj konferenciji dodjele ovi zastupnici:

Iz Hrvatske: dr. Fran Urbanić, Branimir Baraćić, Stjepan Zagorac, dr. Ivan Banjavčić, Ivan Sašel, Milan pl. Kiepman, Grge Tuša, dr. August Harambašić, Cvjetko kan. Rubetić, dr. Bogoslav Mažuranić i dr. Božo Vinković.

Iz Dalmacije: dr. Pero Čingrija, prof. Lovro Borić, dr. Vicko Ivčević, dr. Ante Trumbić, dr. Josip Zaffron, prof. Juraj Carić, Antun Učović, dr. Melko Čingrija, prof. Božo Korlaet, dr. Ante Tresić-Pavlić, Juraj Blažkinić, prof. Virgil Perić, dr. Pero Klaić, dr. Ivan Stambuk, Antun Radić, Mato Radimir, Vicko Milić, dr. Eduard Grgić, dr. Ivan Majstrović, dr. Ante Dulibić, dr. Adam Verona, Ante Vitez pl. Vuković, dr. Ivan Marović i dr. Čjurko Ferri.

Iz Istre: prof. Vjekoslav Spinčić, dr. Andrija Stanger, Ante Andrijević, dr. Mate Trnajstić, i dr. Dinko Trinajstić.

Konferencija je počela u 10 sati. Predsjednikom je izabran dr. Pero Čingrija, a bilježnicima dr. August Harambašić i dr. Ivan Majstrović. Izvještajelj je dr. Ante Trumbić.

Procitan je pismo srpskoga kluba iz Dalmacije, kojim navadju razloge s kojim nemože prisustvovati sastanku. Primljeno je na znanje. Preko pisma dra. Franka, koje se nije ni čitalo, prešlo se je na dnevni red. Isto tako i preko pročitana pisma don Iva Prodana. Predsjednik je očarao tečaj konferencije u Opatiji, a dr. Trumbić pročitao je zaključke te konferencije i razdiolio zastupnicima elaborat odbora.

Konferencija su predložene rezolucije i predloži, što ih je uglavnom odbor na sastanku u Opatiji za podlogu obće i specijalne debate. Rezolucija je za uvjetni sporazum sa Magarima i zajedničku akciju s njima uz uvjet slijednjeg Dalmacije i proširenja ustanovnih prava.

U sat po podne sjednica je prekinuta, a u 5 sati po podne nastavljena sa generalnom debatom, u kojoj saučestvovahu Blažkinić, dr. Melko Čingrija, Vicko Milić, dr. Vicko Ivčević, dr. August Harambašić, prof. Virgil Perić, Antun vit. Vuković i dr. Fran Urbanić. U 9 sati u veče prekinuta je razprava, te se je jutros nastavila.

Glagolski misal.

Objelodanjen je ovih dana novi glagolski misal i stavljen je na razpoloženje svim crkvama. Zadarška nadbiskupska kurija izdala je slijedeći oglas: »Po načinu pape Pija X. bi dotiskano prošlog mjeseca novo izdanje glagoljačkog misala u Rimu u tiskari de Propaganda Fide, te je preuzoriti kardinal J. Gotti da do stvari presvetlom našem nadbiskupu iz tiske potrebite toli za ovu nadbiskupiju, koli za ostale dalmatinske biskupije. Novi misal, osim glagoljačkog naslova, ima slijedeći latinski naslov: Missale Romanum — Slavonico idiomatica — ex Decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum — S. Pii V. Pontificis Maximi jussu edi-

tum — Clementis VIII., Urbani VIII., Leonis XIII. et Pii X. auctoritate recognitum. Romae, ex Typographia Poliglotta, S. Cong. de Propaganda Fide — McMCM. Dočim se ovo donosi do znanja velečastnog svećenstva, preporuča se svima, koji služe Svetu Tainu staroslovenskim jezikom, da nabave čim prije kod ovđenje nadbiskupske kurije novo izdanje rečenog misala, koje se odlikuje i u pogledu tehničke radnje.

Važno za pravnike koji polažu naknadni ispit u Beču.

Ministar za bogoslovje i nastavu u Beču pozvao je predsjedništvo pravoslovnog izpitnog povjerenstva na hrvatskom jeziku u Beču na sjednicu carevinskog viča. Ali već u prvoj sjednici zastupničke kuće mu je pozilo, gdje mu je prvo pomoglo pruzio zastupnik dr. Ellenbogen i zatim prenešen u svoj stan. Nu drugi dan je podlegao bolesti i umro. Pokojnik je bio još u najljepšoj dobi, bilo mu tek 50 godina. Hvale ga kao požrtvovnog i nesobnog svećenika i zastupnika, te je posuđiva gdje god službovac kao župnik i dušobrižnik bio ljubljen od slovenskog puka i štovan od protivnika. Kao zastupnik pripadao je slovenskom konservativnoj stranki, a odlikovao se kao čovjekoljub i rođenljub i svojom ljubezništvu, zaista iepa svojstva hvaljivo-vredna ovog slovenskog rođenljuba.

Takozvani kaldejci po Istri.

Već od nekoliko vremena klatare se po Istri nekakvi zamisani toboži popišu li iz Palestine ili bog zna odakle, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovdje, te sabiru milodare u crkvene i vjerske svrhe. Žandarmija ponovo pazi na te ljudje, jer su dosada takovi skitalice bili upoznani kao načorli sljeperi i lopovi, premda bi se izkazali sа preporukom jeruzolimskog patrijarhe. Radi toga upozorujemo naši put kake sljeperije ovd

VYDROVA TВОРНИЦА ЈЕСТВИНА У ПРАГУ VIII.

PROIZVADJA I PREPORUČA:
VYDROVU ŽITNU KAVU (VEĆ 10
GODINA U PROMETU).
PRIDODATAK ZA ČORBU (JUHU)
SAZNAKOM "VYDRA".
ZAČINI ZA ČORBU (JUHU) (GRA
ŠKOVI, LEĆINI, GLJVINI I RIŽINI).
POVITICE (OBLATNE) (SPECIJALI
TETI: DÉSERT DELIKAT I S MA
SLACOM).
PJENUŠAVE BONBONE (AMBO).
MIRODIJU ZA KOLAČE (BUHTIN).

XАЧИНИТЕ ПОКУС!
КОЛЕКЦИЈУ СВИХ ПРОДВОДА ЗА 3 K 20 f.

Narodna tiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i dr. u Puli.

Via Giulia, 1.

preporuča:

1. Tiskanice za obćine.
1. Skrižaljka o izaku epidemije. 2. Svjeđača za oprost od prisutne službe. 3. "Omni-bus" tiskanice (skrižaljka bez teksta u glavi za svaku poruku). 4. Izak i svjedoča za djake. 5. Ista u talijanskom jeziku. 6. Molba za oprost od prisutne službe. 7. Ista sa svjedočima. 8. Inventar aktivni glava ili uložci. 9. Inventar pasivni glava (uložci). 10. Inventar mobilnih glava ili uložci. 11. Izak odgođenih troškova. 12. Stanje ukamadenih glavnica. 13. Izak o promjeni prehivanja neaktivnog vojničkog (glava ili uložci). 14. Izak i svjedočila za djake i molitelje. 15. Popis izbornika (glava ili uložci). 16. Glasovni izak (16. a) Kontrolni izak za obične izbore. 17. Dnevnik dohotaka i troškova. 18. Glavna knjiga. 19. Pomoći dnevnici. 20. Zapisnik podnesaka (glava ili uložci). 21. Proračun, glava. 22. Proračun, uložci. 23. Zaključni račun, glava. 24. Zaključni račun, uložci. 25. Zapisnik o razgledu mrtvaca. 26. Ogledni listić o umrli. 27. Obiteljsko-obavještajna skrižaljka. 28. Skrižaljka o ceni govedje kreme. 29. Zapisnik kaznenih prestupaka. 30. Prilog zaklj. računa (glava ili uložci). 31. Izak nadluka. 32. Zapisnik soli. 33. Prijavni i pregledni list za oprost poreza kod počinjeni rukije za svoju poruku. 34. Obična svjedoča za bolnike. 35. Knjizice sa kupom za doznačnu soli.

Pisače i risače potreštine.

2. Crkvene tiskanice.

1. Fides Nativitatis et Baptismi. 2. Fides Mortis. 3. Fides Matrimonii. 4. Testimonium status liber. 5. Testimonium denunt. matrimonium. 6. Nota pro instituend. denuntiationi. 7. Inventor (glava ili uložci). 8. Račun (2 arka). 9. Izvadak računa. 10. Izak glavnica (glava ili uložci). 11. Izak stalnih i promjenj. za kupoinu. 12. Izak uplaćenih i zasobilih parbenih troškova. 13. Dnevnik dohotaka i troškova (glava ili uložci). 14. Izak povećanja ili umanjanja imetka. 15. Status animalium. 16. Liber baptizatorum. 17. Liber defunctorum. 18. Liber matrimoniorum. 19. Liber confirmatorum. 20. Namira vrhu kamata obligacija. 21. Zapisnik podnesaka. 22. Obiteljsko-obraština skrižaljka.

3. Tiskanice za škole.

1. Ljepopisnice. 2. Zadácnice. 3. Risanki. 4. Satnice. 5. Molba za oprost od skolarine. 6. Pregled mjesnih školskih zastakata. 7. Razrednica. 8. Tjednik. 9. Glavni imenik. 10. Matica. 11. Imovnik ili inventar. 12. Popis školske knjiznice. 13. Izak izostak. 14. Zapisnik podnesaka. 15. Školske vesti. 16. Svjedočba. 17. Odputnica. 18. Odzaljnica. 19. Imenik po alfabetu; dalje slediće po zakonu 31./7. 1895. za Istru, i to slijedeće obrazec: 20. A k § 1. 21. B k § 2. 22. C k § 3. 23. D k § 4. 24. E k § 4. 25. F k § 4. 26. G. k § 5. 27. H k § 7. 28. I. k § 9. 29. M. k § 12. 30. L. k § 12.

Svoji k svojim!
Skladište pokupštva
goriško-solanske

* stolarske zadruge *
(prije Anton Gernigoj)

TRST
Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvrdnica sa strojevnim obratom.
Pokućstvo izrađuje se samo u pedi izsušenim drvom.

Konkurenčija izložljena. — Za solidnost
so jamči.

Prodaje se takodjer uz mjes. odplatu.

Zastupivo u Trstu, Splitu i Aleksandriji

Ilustrirani cincici se šalju na zahtjev.

Odlikovana

svjećarna na part
Gorica - ulica Sv. Anton

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta
rešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svjeći
iz prijeosnoga pčelnoga voska kg. po K 4-900. Za prijeos
jamčim s K 2000. Svjeće za pogrebe, za božićna drva
vošteni svitci i med najfinije vrsli uz veoma niske cijene

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalično-marijalitna-litija kiselica vrlo bogata ugljjenom kiselicom
izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liječnički autoriteti prepisuju ovu kiselicu s naj
boljim uspijehom kod svih bolesti probavnih organa i grklja
na proti ulozima i rousni, kod želudatnog, plućnog, grlo
svih drugih katara, proti hemoroidima (zlatnoj žili), kod boli
hrgatnega, mješura, kamenca, keterne bolesti, zatnati i kate
kili jetra, skaravice i mnogih drugih bolesti. Prekrano iz
vrstno i nezadržljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih
ženskih bolesti.

Analizirale ju prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski
savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagradjena na mnogim velikim strukovnim iz
ložbama sa 15 zlatnih medalja.

"Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice"

ZAGREB, Ilica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionicama.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ovo glasovite i nemadričljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutrašnju upotrebu. Osim odstranjuju trganje i kalanje po kosti, nogu i ruku, te izlijeće svaku glavobolju. Oni nedostaju spasenosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju kašar, umireju izbacivanje, otklanjaju uduljivanje, boli i grevje, posjeduju bolju pro
taravu, dište krv i crvise. Progona velike i male glisti, te sve bolesti od glistini dolazeće. Djeluju izvrsno proti krepavosti i promaklosti. Jede se bolesti jetrih i slezene te koliku i trganje u želudcu. Progona svaku groznicu i sve bolesti od groznic i toliko. Najbolje je sredstvo proti materici i madrini, pa tako nastaju manjaci i nijedno gr
danski ato naručuje pod maslovom: **Gradska Ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29**.

pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se dođe napred ili poturećem. — Manje od jednog tuceta (12 bodica) se ne salje. — Cena je sjedete i to franko na svaku postu: 1 tucet (12 bod.) 4 K, 2 tuceta (24 bod.) 8 K, 3 tuceta (36 bod.) 11 K, 4 tuceta (48 bod.) 14-60 K, 5 tuceta (60 bod.) 17 K. — Posjedujem tucetu i tucetu primanicu, da ih nije moguće ovdje diskaljiti, zato navajam samo imena neke ge, koja su sa osbitnim uspijehom upotrebljavali **Kapljice sv. Marka** te podpunoma ozdravile: Iv. Bartolini, vrđatelj; Janko Kralj, kr. nadograd; Stj. Bošić, župnik; Ilija Manić, opađar; Sofija Vukelić, sličica; Jofa Soljanč, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360.

Gradska Ljekarna, Zagreb.

Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Istarska Posuđilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplačuju zadružnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/4 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred
iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati osim jula i augusta mjeseca od 9—12 prije podze.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u Clivo S. Stefano br. 9, prizorno desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.